

Vladas Niunka

Lietuvos sovietinis veikėjas, filosofas, sociologas. Gimė 1907-08-17 Baisogaloje, Radviliškio r. Mirė 1983-12-26, palaidotas Vilniuje, Antakalnio kapinėse.

1925 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. 1925–1928 m. mokytojavo Šiauliuose. 1928 m. įstojo į nelegalią Lietuvos komunistų partiją, bendradarbiavo komunistinėje spaudoje, veikė nelegaliose studentų organizacijose. Už antivalstybinę komunistinę veiklą 1928–1931 m., 1938–1940 m. kalintas Varnių ir Dimitravo stovyklose. 1936 m. paskirtas Lietuvos komunistų partijos Centro komiteto (LKP Centro komitetas) sekretoriato vadovu. 1939 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetą.

1940 m. TSRS okupavus Lietuvą buvo vadinamojo Liaudies seimo vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui pasitraukė į Rusiją. Iškart po karo grįžo į Lietuvą. 1944 m. ir 1953–1954 m. – Lietuvos komunistų partijos Centro komiteto antrasis sekretorius, 1948–1961 m. – agitacijos ir propagandos sekretorius, 1944–1948 m. – LTSR Liaudies komisarų tarybos pirmininko pavaduotojas, 1948 m. buvo ir švietimo ministras. 1946–1950 m. ir 1961–1968 m. dėstė Vilniaus universitete; nuo 1947 m. docentas. 1968–1976 m. – LTSR Mokslų akademijos Visuomenės mokslų skyriaus akademikas sekretorius. 1940 m., 1943–1944 m. – laikraščio „Tiesa“, 1961–1970 m. – žurnalo „Komunistas“ vyriausiasis redaktorius. 1971 m. tapo filosofijos mokslų daktaru, nuo 1976 m. – LTSR Mokslų akademijos tikrasis narys.

V. Niunka buvo vienas Lietuvos komunistų partijos pagrindinių ideologų, komunistinės pasaulėžiūros, partijos politinio kurso propaguotojų. Būdamas gerai išsilavinęs (mokėjo kelias užsienio kalbas) savo pranešimuose, straipsniuose ir knygose stengėsi teoriškai pagrįsti socializmo kūrimo Lietuvoje būtinumą. Pritarė sovietinėms represijoms, lietuvių kultūros, tradicijų naikinimui, sovietų organizuojamam vadinamajam kadro valymui (senųjų darbuotojų atleidimui iš darbo),

persekiojo kitaminčius, Katalikų Bažnyčią. 1946–1962 m. – TSRS, 1947–1983 m. – LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas, 1955–1963 m. – LTSR Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas. 1937–1983 m. – Lietuvos KP Centro komiteto, 1944–1961 m. – šio komiteto biuro narys, nuo 1970 m. dar ir „Žinijos“ draugijos prezidiumo pirmininkas.

Laikydamasis marksizmo-leninizmo nuostatų parašė knygų apie Katalikų Bažnyčios socialinę ir politinę veiklą: „Nuo Vatikano Pirmojo iki Vatikano Antrojo“ (1963), „Socialiniai katalikybės mitai“ (1965), „Vatikanas ir antikomunizmas“ (1970), „Nacionalinis išsivadavimo judėjimas ir religija“ (1972), „Klerikalinės partijos ir Vatikanas“ (1974), „Šių laikų Vatikanas“ (1980).

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus
vyriausioji specialistė Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas, asmens byla.

Visuotinė lietuvių enciklopedija.

Nuotrauka iš Kulvičių šeimos archyvo: www.myheritage.lt